

4. ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMINE

Erivajadusega lapsed erinevad oma võimetelt, tasemelt ja isikuomaduselt teistest lastest sedavõrd, et nende vajadusi on raske rahuldada harjumuspärasel ja kergesti kättesaadaval viisil, neile spetsiaalselt kohandamata õpikeskkonnas.

Erivajadusega laps on: füüsilise puudega laps, vaimse puudega laps, kõnepuude või - häiretega laps, psüühiliste või käitumuslike häiretega laps, füüsilise või vaimse arengupeetusega laps, suhtlemisraskustega laps, sagedaste tervisehäiretega laps, andekas laps, erineva keelelise ja kultuurilise taustaga laps.

Rühmaõpetajad selgitavad välja oma rühmas erivajadustega laste olemasolu laste arengut ja käitumist jälgides. Õpetajad teavitavad oma tähelepanekutest direktorit. Direktori või õppealajuhataja korraldusel rühmaõpetajad ning lasteaia spetsialistid koostavad kirjaliku lapse arengu iseloomustuse või avavad lapse individuaalse arengu kaardi. Tõsisema probleemi märkamisel teeb lasteaed lapsevanemale ettepaneku lapsega spetsialistide poole pöördumiseks erivajaduse kindlaksmääramiseks ja/või nõustamiskomisjoni poole pöördumiseks sobivate õppe ja kasvatus tingimuste kohaldamiseks.

Erivajadustega lapsega tehtav töö lähtub konkreetse lapse erivajadustest ja arengutasemest. Erivajadustega lapse, sealhulgas andeka lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse direktor.

Lasteaed võimaldab järgmisi tugiteenuseid:

- Logopeed
- Eripedagoog
- Individuaalsed tegevused basseinis
- Individuaalsed tegevused rühmas

Lisaks erivajaduseta lastele võetakse rühma keha-, kõne-, meele- või intellektipuudega, raske somaatilise haigusega, psüühika- või autismi spektri häirega lapsi. Erivajadustega lapse suunamiseks on vajalik nõustamiskomisjoni otsus ja lapsevanema avaldus. Erivajadustega lapsele koostatakse individuaalne arenduskava, milles on fikseeritud konkreetse lapse eesmärgid kindlaks ajavahemikuks. Individuaalse arenduskava koostamine on meeskonnatöö, millest

võtavad osa lasteaias spetsialistid, rühmaõpetajad ning lapsevanemad. Individuaalse arenduskava perioodi lõppemisel tehakse kokkuvõtte kava rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest. Lasteaias spetsialistide (logopeed, eripedagoog) jaoks avatud elektrooniline päevik, kus spetsialistid fikseerivad ja analüüsivad oma tööd ning samas saavad tutvuda ka teiste spetsialistide tööga.

Erivajadustega laps sobitusrühmas võtab osa rühma tegevustest vastavalt oma võimetele. Vajadusel tegelevad rühmaõpetajad temaga individuaalselt. Kergemate tervise-, kõne-, käitumuslike ja suhtlemise häiretega lapsed sh andekad lapsed käivad tavarühmas ning osalevad tegevustes üheskoos kogu rühmaga. Vajadusel juhendatakse erivajadustega last individuaalselt, koostatakse individuaalseid ülesandeid (lihtsamad ja keerulisemad) ning võimalusel viiakse läbi individuaalseid tegevusi rühmaõpetajate ja spetsialistide poolt.

Kõige sagedam erivajaduse liik lasteaias on kõnehäiretega laps. Kõne uuring viiakse läbi lastega alates 3 eluaasta (nooremas rühmas), laste ülevaatamine toimub sügisel - septembri kuus ning kevadel- mais kuus. Logopeed kontrollib laste kõnet, määratleb kõnepuude ja esitab kõnekorrektsiooni vajavate laste nimekirja direktorile, rühmaõpetajatele ning teavitab laste kõne arengust ka lapsevanemaid. Töö lastega (alates 5-st eluaastast) toimub nii individuaalselt kui ka väikestes rühmades. Töö toimub meeskonnatöö põhimõttel: logopeediline töö; pedagoogiline korrigeerimine; koostöö lastevanematega, mis koosneb nõustamisest ja koduste harjutuste andmisest. Logopeed koostab igale lapsele individuaalse tööplaani, seab sisse kõnekaardid ja logopeedilise töö päeviku (Eliisi kaudu). Varajane logopeedi alane sekkumine on oluline, et eristada kõne arengu hilistumist teistest kõneprobleemidest. Logopeedi roll on kõneluse mahajäämuse märkamise, arengu korduv hindamine ja vanemate nõustamine lapsele sobiva keskkonna loomisel. Kõne- või keelearengu häire ilmnedes nõustab logopeed lapsevanemaid ja rühmaõpetajaid aastaringelt.

Lisa 4.1. **TÖÖ SOBITUSRÜHMAS**

Lasteaias Mesipuu alates 01.09.2019 õp.a. töötab kolm sobitusrühma:

Rühm Oranž Lill - vanusega 6-7.a.	Rühm Roosa lill - vanusega 5-6.a.	Liitrühm Helesinine lill - vanusega 2-6.a.
--------------------------------------	--------------------------------------	---

Rühmas töötavad la spetsialistid:

Logopeed	Eripedagoog	
3 korda nädalas	Muusikateraapia – 2 korda nädalas	Liivateraapia - kord nädalas

Töö logopeedilist abi vajavate lastega

Lasteaias töötab logopeed, kes tegeleb kõneliste sobitusrühma laste väljaselgitamise, kõneravi korraldamise ja läbiviimisega. Logopeedi alase nõustamis- ja selgitustöö käigus toimuvad vastuvõetud lastevanematele (antud olukorras nõustamine on ELIIS-, telefoni- või meili teel) ning koostöö rühmaõpetajatega häälikute kinnistamisel. Vajadusel annab logopeed konsultatsioone individuaalsete arenduskavade koostamiseks.

Töö eripedagoogilist abi vajavate lastega

Töö lastega, mis suunatud nende mittekonstruktiivse käitumise ennetamisele ja korrigeerimisele lasteaias, eelistatud on mitte otsesed manipuleerimismeetodid (karistamine, keelud, manitsused), vaid kaudsed – õpetajate soovid ja püüdlused aidata last spetsiaalselt korraldatud muusika- ning liivateraapia kaudu.

Lasteaia logopeedi ning eripedagoogi töö valdkonnad on:

- kõnearendus: suuline kõne (kuulamine ja kõnelemine);
- psüühiliste protsesside arendamine (taju, mälu, mõtlemine, tähelepanu);
- mootorika arendamine (üld- ja peenmootorika);
- individuaal ja rühmategevuste läbiviimine;
- lapse parima arengukeskkonna väljaselgitamine;

- erivajaduste väljaselgitamine, ja lisa- uuringutele suunamine;
- lapse arengu jälgimine ja toetamine;
- lapsevanemate nõustamine;
- arenguvestlustel osalemine;
- IAK, koolivalmiduskaartide, iseloomustuste koostamine meeskonnaga.

Lasteaia logopeedi ning eripedagoogi dokumentatsioon on järgmine:

- häälikute artikuleerimise tabeli täitmine ning täiendamine;
- kõnekaartide täitmine iga lapse kohta;
- individuaalse arendus plaani koostamine iga lapsele;
- iga lapse tegevuste fikseerimine ELIIS keskkonnas

Lisa 4. 2. TÖÖ ERIRÜHMAS

Alates 19.10.2020 lasteaias Mesipuu töötab 3 erirühma:

Sobitusrühm Oranž Lill - vanusega 6-7.a.	Pervasiivse arenguhäiretega laste rühm - Rühm Roosa lill – vanusega 4-6.a.	Tasandusrühm Liitrühm Helesinine lill – vanusega 2-6.a.-
---	--	---

Logopeedi ja eripedagoogi töö kirjeldus, tööaeg:

La spetsialistid	Esmaspäev	Teisipäev	Kolmapäev	Neljapäev	Reede
Üld logopeed 0,9	9.00 - 10.30 - II korpus 10.35 -12.30 – I korpus	9.00 -13.00 – I korpus 15.00 -18.00 - II korpus	14.00 – 18.00 – I korpus	9.00-10.30 – I korpus 10.35-12.30 – II korpus 15.00-18.00 – I korpus	9.00 - 13.00 II korpus
Eripedagoog Koormusega 0,4		<u>Muusikateraapia</u> 9.00 - 9.20 Helesinine lill 9.40 – 10.00 Roosa lill 10.05 – 10.35 Oranž lill	<u>Liivateraapia</u> (ind.töö) 9.00 – 9.30 Helesinine lill <u>Loovteraapia</u> 9.45 – 10.45 Roosa lill 11.15 – 12.00 Helesinine lill	<u>Muusikateraapia</u> 9.00 - 9.20 Helesinine lill 9.40 – 10.00 Roosa lill 10.05 – 10.35 Oranž lill	<u>Loovteraapia</u> (ind.töö) 9.00 - 10.00 Roosa lill <u>Liivateraapia</u> 10.10– 12.10 Oranž lill
Pervasiivsete arenguhäiretega laste rühm - Roosa lill					
Eripedagoog koormusega 0,25	15.00-17.00	15.00-17.00	15.00-17.00		
Logopeed	12.00-14.00	12.00-14.00	12.00-14.00	12.00-14.00	12.00-14.00

1,0	Tasandusrühm				
	9.00-12.00	9.00-12.00	9.00-12.00	14.00-17.00 Lastevanemate nõustamine	9.00-12.00

Eripedagoogi ülesanded

Eripedagoogi töö eesmärgiks on hariduslike erivajadustega laste arengutaseme väljaselgitamine ja nende laste õppe ning arengu toetamine. Selleks, et neid lapsi tõhusalt toetada, on oluline varajane märkamine. Lapsevanema seisukohalt on seetõttu oluline teada, mis võib ennustada lapse õpiraskusi.

LASTEAIA töötava eripedagoogi tööülesanneteks on:

- eripedagoogilist abi vajavate laste väljaselgitamine koostöös lasteaia tugisüsteemi spetsialistide ja õpetajatega;
- rühmaõpetajatele ja lapsevanematele tagasiside andmine lapse arengu kohta ning vajadusel laste, lapsevanemate ja kolleegide nõustamine;
- vähemalt 2 korda õppeaastas (septembris ning mais) lastele rakendatud tugimeetme tulemuslikkuse hindamine (tulemuste dokumenteerimine laste individuaalse arengu jälgimise kaardil), muudatusettepanekute tegemine, vajadusel täiendavate uuringute või nõustamise soovitamise TÕNKi või Rajaleidja spetsialistide juures;
- Individuaaltundide ettevalmistamine ja läbiviimine lasteaias;
- Individuaaltundide eesmärk on toetada laste arengut võimaldamaks tal saavutada lasteaia õppekava nõuetele vastavaid tulemusi.

Erivajadustega laste arengu toetamine

Erivajadustega lapsed:

- Käitumislikud arengu häired (laste agressioon, erinevad sündroomid ja nende ületamine, hüperaktiivsuse sündroom jt).
- Erivajadustega laste tunnetuse, tähelepanu, mälu ja mõtlemisprotsesside iseärasused.
- Intellekti arengu häired ja vaimne taandareng.
- Autism (mõiste ja diagnoos).

Õppeasutuse võimalused. Lapse arengu iseloomustuse kirjeldamine õpetaja poolt.

Pedagoogide meeskonnatöö roll erivajadustega laste toetamisel ja õpetamisel

Töökorralduse alused erivajadustega lastele teenuste osutamisel

Pedagoogide ja vanemate koostöö erivajadustega laste õpetamisel.

Vanemate psühholoogiline toetamine, töö erivajadustega laste vanematega.

Erivajadustega laste toetamine ja neile teenuste osutamine.

Meeskonnatöö roll erivajadustega laste toetamisel ja õpetamisel

Lasteaed Mesipuu õppekava

Muudatused kinnitatud

Vastuvõetud ped. nõukogu nr.4 03.05.2018

Lisa 4.3.

LOOVTERAAPIA ÕPPEKAVA «MITMEVÄRVILINE LAPSEPÕLV»

Loovteraapia kava vastuvõetud ped. nõukogu 03.05.2018